

Ved den foretagne Stemmegivning blev der afgivet 38 Stemmesedler, som alle vare gyldige. Valgte bleve: Berg, Dannefskjold, Hasle, Tessen og Krieger, hver med 38 Stemmer.

Man gif derpaa til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af: Forslag til Lov om Menighedernes Deltagelse i Valget af deres Præster.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Spalte 1551 ff.)

Sagenfattes under Forhandling.

S. Vederfæn: Det Forslag, som den høitærede Minister har forelagt, kommer de Ansøkkere i Møde, som i en tidligere Samling fra anden Side bleve fremsatte betræffende denne Sag, navnlig med Hensyn til Valgprædiken og direkte Valg; men det forekommer mig, at den høitærede Minister som Vederlag for denne Indrømmelse paa dette Punkt har paa et andet Punkt taget saa meget, at der ikke selv fra dette Standpunkt kan være nogen Sandsynlighed for, at det vil veie op. Endvidere vil jeg tillade mig at udtale som min Formening, at den Indrømmelse, der er fket med Hensyn til direkte Valg og Valgprædiken, er en af den Slags, som ikke i og for sig kunne siges at være gavnlige med Hensyn til en heldig Ordning og en heldig Virkning af den Reform, der tilsigtes. Det har stedse staaet for mig saaledes, at Valgprædiken var Noget, man egentlig maatte anse for ligegyldigt; thi der ligger deri en Fristelse til at lade gaa forud en Virksomhed fra forskjellige Sider, som netop let kan komme til at tage det endelige Hovedformaal af Syne. Det kan vel se meget smukt ud, at Menigheden ved almindelige og direkte Valg udnævner Præsten mellem dem, der fremstille sig, men man har dog saa megen Erfaring fra direkte Valg i andre Anliggender, at man meget maatte ønske, at de Ulemper, som hæbe ved disse andre Valg, saa meget som muligt maatte kunne fjernes fra de Valg, der her er Tale om. Den indirekte Valgmaade, der i det tidligere Lovforslag var foreslaaet fra Ministeriets Side, hvorefter der ved direkte Valg skulde tilveiebringes et Menighedsudvalg, som kom til at repræsentere de forskjellige Afstyngninger inden for Menighedens Kreds, forekommer mig var en Ordning, der var at foretrække for det, der her er bragt i Forslag. Det forekommer mig tillige, at det Tal af Ansøgere, som det her er foreslaaet at give Menigheden at vælge imellem, er saa indskrænket, at man egentlig ikke som Regel kan have nogen Sandsynlighed for, at det, som skulde være Hovedpiemmedet med Loven, nemlig, at Menigheden kan faae Lov til at udpege den Præst, som den helst ønsker, til-

nærmelsesvis vil kunne naas. Vel erkjender jeg, som jeg altid har erkjendt, at Kirkebestyrelsen her maa have en regulerende Indflydelse baade med Hensyn til Anciennetetsforholdene og tillige med Hensyn til andre særlige Genskaber hos den Paagjældende, som kunne påske overfor de kirkelige Forhold i een Menighed, men ikke i samme Grad i en anden — jeg erkjender, som sagt, at Kirkebestyrelsen i saa Henseende maa have et betydeligt Spillerum, men, naar man erindrer, at der er Kald, hvortil der har været 20—30 Ansøgere — det er vist ikke for meget sagt, i alt Fald har det efter statistiske Opgjørelser fra Ministeriet været saaledes for nogle Aar tilbage —, saa forekommer det mig, at det er et forsvindende Tal, der her er foreslaaet, at Menigheden skulde have at vælge imellem, og at det vilde være et rent Slumpetræk, et besynderligt Tilfælde, hvis Menigheden iblandt dette Antal skulde træffe den Mand, som kunde fyldestgjøre de almindelige Ønsker. Jeg skulde i den Henseende meget hensille til den høitærede Minister, at han ikke altsor stærkt vilde holde paa det Tal, som her er foreslaaet; jeg tror, at han sandsynlig maatte kunne udvide det en Del og derefter tage sin Garanti paa andre Steder og under andre Former, saa at begge Interesser, baade Menighedens Indflydelse og Kirkebestyrelsens regulerende Indflydelse kunde see Fyldest. — Fremdeles forekommer det mig efter de Udtryk, der staa i Loven, at, selv naar alle Betingelser ere tilstede med Hensyn til Valget, og der altsaa foretages et gyldigt Valg, saa er det dog overladt til Ministeren, hvorvidt han vil indstille den Paagjældende, som har vundet Flertallet for sig, til Kongens Stadfæstelse; man kan ganske vist forudsætte, at det i Reglen vil ske, men det forekommer mig, at det efter Udtrykkene er tvivlsomt, hvorvidt Ministeren overhovedet har nogen bindende Forpligtelse til at indstille Bedkommende til Kongens Stadfæstelse; imidlertid er det jo muligt, det er en urigtig Opsættelse fra min Side. Foreløbig skal jeg indskrænke mig til disse saa Bemærkninger.

Bloug: Jeg kan ikke Andet end give den ærede sidste Taler Ret deri, at det, der bydes nu, er noget Mindre end det, der blev budt for 5 Aar siden, og forsaavidt har denne Sag en nærliggende Lighed med de sibyllinske Bøger: man tog ikke mod Tilbudet for 5 Aar siden, uagtet det, der da blev budt, i Virkeligheden var Mere, og nu faaer man det Mindre. Jeg vil imidlertid ønske, at man tager imod dette Mindre, fordi jeg tror, at den Erfaring, der ligger imellem hin Tid og nu, har vist, at det dog maaske er det Sundeste, at gites med Mindre. Og naar jeg erklærer mig for at vedtage dette Lovforslag, saa gjør jeg det med det Ønske, at man ogsaa vil komme til en Forandring af den nuværende Kaldelsesmaade for Skolelærerne paa den samme Maade, som der